

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Październik 2017

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. Uznanie Krymu jako integralnej części Rosji przez KRLD będzie skutkowało negatywnym tj. spowalniającym rozwiązanie problemu nuklearnego czynnikiem,
- b. za symptomatyczne w w/w sytuacji należy uznać dwie wizyty delegacji rosyjskich w Pjongjangu oraz rozmowy międzykoreańskie w Petersburgu – świadczy to o rosyjskich próbach stworzenia sytuacji w której Federacja Rosyjska ma być liczącym się ogniwem w rozwiązaniu sporu,
- c. wraz z dyplomatycznymi posunięciami Federacja Rosyjska ogłasza konieczność wybudowania baz na Kurylach, co z jednej strony może być uważane jako element nacisku politycznego na Japonię, z drugiej zaś monitorowanie zachowań nuklearnych KRLD.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

3 października: w Tokio odbywa się 5. spotkanie dotyczące rosyjsko-japońskiej współpracy w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Spotkanie zostało zorganizowane przez japońskie Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu oraz rosyjskie Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego. Podczas wydarzenia odbyły się zarówno spotkania na stopniu rządowym, jak i sektora prywatnego. W sesji rządowej uczestniczyli przewodniczący Agencji ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw Yoshino Kyoji oraz dyrektor rosyjskiego Departamentu ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Konkurencyjności Maksim Parshin. Ponadto obecni byli przedstawiciele Japońskiej Organizacji Handlu Zewnętrznego (JETRO), Japońskiej Korporacji Finansowej (JFC) oraz Organizacji Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Rozwoju Regionalnego. Ze strony rosyjskiej w spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele rządowych i pozarządowych organizacji zajmujących się działalnością sektora MŚP. Podczas spotkania każda ze stron omówiła środki mające na celu wspieranie MŚP stosowane przez każde z państw. Wymieniono także opinie na temat współpracy rosyjskich i japońskich małych i średnich przedsiębiorstw. Sesja sektora prywatnego została zorganizowana przez JETRO i uczestniczyli w niej przedstawiciele 50 rosyjskich i japońskich małych i średnich przedsiębiorstw.

5 października: japoński ambasador na Ukrainie Sumi Shigeki uczestniczy w ceremonii otwarcia Instytutu Kaizen. Podczas uroczystości ambasador wyraził wdzięczność za dotychczasowe działania klubu Kaizen na Ukrainie. W swoim przemówieniu podkreślił wkład metody „Kaizen” w ukraińską gospodarkę. Metoda ta oparta jest o ciągłe doskonalenie, a Instytut Kaizen, mający swoje placówki na całym świecie, zajmuje się doradztwem i szkoleniami.

5 października: w Koriyamie odbyło się spotkanie podsumowujące rezultaty współpracy humanitarnej między Białorusią a prefekturą Fukushima. W Koriyamie odbyło się spotkanie publicznych organizacji, które we współpracy z ambasadą Białorusi w Japonii i ośrodkiem Zubrenok zrealizowały program rehabilitacji dzieci z prefektury Fukushima na Białorusi. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele administracji prefektury Fukushima oraz miast Fukushima i Koriyama, wielu organizacji publicznych, mediów, a także pracownicy białoruskiej ambasady oraz japońskie dzieci, które uczestniczyły w programie. Strona japońska wyraziła wdzięczność Białorusi za przyczynienie się do poprawy zdrowia dzieci z obszarów dotkniętych katastrofą elektrowni jądrowej. Podziękowano ośrodkowi edukacyjno-rehabilitacyjnym Zubrenok na Białorusi, który przyjął japońskie dzieci oraz zorganizował szereg wydarzeń, dzięki którym Japończycy mogli zapoznać się z białoruską kulturą i zabytkami. Natomiast ambasador Ruslan Esin podkreślił znaczenie dalszego rozwoju japońsko-białoruskiej współpracy w sferze humanitarnej.

7-8 października: białoruski ambasador Ruslan Esin z wizyta roboczą w mieście Shiroishi w prefekturze Miyagi. Ambasador Ruslan Esin odwiedził obszary w prefekturze Miyagi, które najbardziej ucierpiały w katastrofach naturalnych w 2011 roku. Ambasador spotkał się z burmistrzem miasta Shiroishi Yamadą Yuichim, by wymienić poglądy na temat perspektyw rozwoju dwustronnej międzyregionalnej współpracy w sferze gospodarki i pomocy humanitarnej.

7 października: japoński ambasador Sumi Shigeki uczestniczy w pokazie ikebany w Kijowie. Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach projektu „rok Japonii na Ukrainie”. W pokazie tradycyjnej japońskiej sztuki ikebany uczestniczył japoński ambasador wraz z małżonką. Ambasador Sumi w mowie powitalnej podczas wydarzenia zauważył, że ikebana nie jest tylko sztuką układania kwiatów, ale elementem japońskiej kultury z 500-letnią tradycją. Pokaz obejrzało około 100 gości.

11 października: zastępca szefa Administracji Prezydenta Ukrainy Konstantyn Yelisieiev odwiedza Japonię. Ukraiński dyplomata spotkał się z japońskim wiceministrem spraw zagranicznych Sato Masahisą. Podczas spotkania wiceminister

Sato zapewnił, że Japonia respektuje suwerenność i integralność terytorialną Ukrainy oraz obiecał wspierać takie stanowisko na arenie międzynarodowej. Obie strony dyskutowały także nad zwiększenie współpracy oraz wsparciem wdrażania reform na Ukrainie. Inny tematem spotkania była sytuacja w regionie Azji Wschodniej, w szczególności rosnące zagrożenie ze strony Korei Północnej.

12 października: japoński ambasador Sumi Shigeki uczestniczy w ceremonii sadzenia drzew wiśni w Charkowie. Ambasador wraz z małżonką wzięli udział w ceremonii sadzenia drzew wiśni w parku im. Maksima Gorkiego w Charkowie. W wydarzeniu uczestniczyli także mer Charkowa Hennadij Kernes oraz gubernator obwodu charkowskiego Yuliya Svitlychna. W tym roku Japonia i Ukraina obchodzą 25-tą rocznicę ustanowienia relacji dyplomatycznych i z tej okazji zorganizowano kampanię sadzenia symbolizujących Japonię drzew wiśni. W ramach tego projektu w Charkowie zasadzono 80 drzew. Podczas ceremonii ambasador Sumi wyraził nadzieję, że rosnące drzewa staną się symbolem rozwoju przyjaznych relacji między Japonią i Charkowem oraz całą Ukrainą. Mer Charkowa podziękował natomiast stronie japońskiej za wszelką udzieloną Ukrainie pomoc i wsparcie.

13 października: narodowe komitety olimpijskie Japonii i Ukrainy przedłużają współpracę. Sergiej Bubka, pełniący urząd prezydenta Narodowego komitetu Olimpijskiego Ukrainy spotkał się ze swoim japońskim odpowiednikiem Takedą Tsunekazu w Japonii. Podczas spotkania obie strony podpisały memorandum o przedłużeniu współpracy do 2020 roku, kiedy to w Tokio mają odbyć się igrzyska olimpijskie. Omówiono także możliwości wzmocnienia współpracy w dziedzinie sportu. W memorandum znalazły się także zapisy o współpracy z zakresie badań i rozwoju w dziedzinie sportu, w tym medycynie sportowej oraz kontroli antydopingowej.

14 października: japoński ambasador Sumi Shigeki uczestniczy w wystawie zorganizowanej z okazji Dnia Obrońców Ukrainy. W Kijowie zorganizowano wystawę japońskiej artystki Natsume, która tworzy obrazy ukraińskich żołnierzy w stylu japońskich komiksów. Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach „roku Japonii na Ukrainie”. Podczas wystawy ambasador Sumi wyraził nadzieję, że dzięki sztuce Natsume w Japonii zwiększy się świadomość na temat ukraińskich żołnierzy. Natomiast obywatele Ukrainy lepiej poznają japońską sztukę ilustracji. Na wystawie obecna była także ukraińska wiceminister kultury Svitlana Fomenkovo. Organizatorami wydarzenia było ukraińskie Ministerstwo Polityki Informacyjnej oraz Ministerstwo Kultury, a także japońska ambasada na Ukrainie.

25 października: przedstawiciele japońskiego Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Przemysłu spotykają się z pracownikami białoruskiej ambasady w Tokio.

Nikolai Sivtsev, doradca ds. handlu i gospodarki w białoruskiej ambasadzie spotkał się z przedstawicielami Departamentu Europejskiego w Biurze Polityki Handlowej Ministerstwa Gospodarki, Handlu i Przemysłu Japonii. Podczas spotkania obie strony omówiły szereg kwestii związanych z dwustronną współpracą gospodarczą.

25 października: Japonia i Ukraina mają współpracować nad modernizacją turbin w ukraińskich elektrowniach jądrowych.

Zastępca misji dyplomatycznej do Ukrainy Harada Michio uczestniczył w ceremonii podpisania w Kijowie porozumienia o współpracy (Memorandum of Understanding) pomiędzy japońską firmą Toshiba Energy Systems & Solutions a ukraińskim Energoatomem. Na mocy umowy obie spółki mają współpracować w celu zwiększenia efektywności i bezpieczeństwa elektrowni jądrowych na Ukrainie. Prezes Energoatomu wyraził nadzieję, że współpraca z wiodącą spółką jądrową jak Toshiba Energy Systems & Solutions będzie na Ukrainie impulsem do rozwoju własnych technologii wykorzystywanych w instalacjach jądrowych. Dzięki porozumieniu Ukraina ma zacieśnić współpracę jądrową z Japonią. W memorandum podkreślono także, że Ukraina i Japonia, jako członkowie Międzynarodowej Agencji Atomowej i strony Traktatu o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej będą przestrzegać międzynarodowych zobowiązań w tej dziedzinie.

26 października: Rosja ma wybudować swoją bazę wojskową na terytorium spornych Wysp Kurylskich.

Rosyjski senator Franz Klintsewicz, wiceprzewodniczący Komitetu ds. Obrony i Bezpieczeństwa, oświadczył, że zapadła decyzja zbudowania nowego portu dla rosyjskiej marynarki w obszarze Wysp Kurylskich. Senator nie sprecyzował jednak na którym odcinku łańcucha Wysp Kurylskich ma powstać baza dla rosyjskiej marynarki wojennej. W przypadku budowy portu na obszarze czterech spornych wysp mogłyby to wpłynąć na pogorszenie relacji rosyjsko-japońskich. Ze względu na narastające napięcie na Półwyspie Koreańskim, a także aktywność Chin na wyspach na Morzu Południowochińskim, Rosja podejmowała w ostatnich latach działania zmierzające do zwiększenia obecności swojej marynarki wojennej w regionie Pacyfiku.

27-30 października: druga japońska misja gospodarcza udaje się na Wyspy Kurylskie.

Misja składająca się z japońskich urzędników i przedstawicieli sektora biznesowego odwiedziła wyspę Kunaszyr. Podczas wizyty delegacja oceniała możliwości wdrożenia pięciu rosyjsko-japońskich projektów gospodarczych. Dotyczą one organizacji wycieczek, budowy turbin wiatrowych, recyklingu odpadów, a także uprawy owoców morza i warzyw szklarniowych. Pierwsza tego typu misja miała

miejsce na przełomie czerwca i lipca. Wyniki pracy grupy badawczej na wyspie Kunaszyr mają zostać omówione podczas rosyjsko-japońskiego spotkania wiceministrów spraw zagranicznych jeszcze w tym roku lub na samym początku 2018 roku.

28 października: białoruski ambasador Ruslan Esin spotyka się z kierownictwem Stowarzyszenia Japońsko-Białorusko-Rosyjskiego. Ambasador Esin spotkał się z kierownictwem Stowarzyszenia zajmującego się rozwojem trójstronnej współpracy gospodarczej i przyjaznych relacji. Podczas spotkania omówiono możliwości eksportu tradycyjnych białoruskich produktów spożywczych.

28 października – 1 listopada: japońska delegacja odwiedza obwód mohylewski na Białorusi. Delegacja składała się z przedstawicieli rządowych i biznesowych kręgów miasta Takeo w regionie Kiusiu. Podczas wizyty japońska delegacja spotkała się z Komitetem Wykonawczym Obwodu Mohylewskiego oraz odwiedziła wiele miejsc, takich jak Muzeum Lokalnej Historii czy lokalne firmy.

III. PÓLWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

2-6 października: przedstawiciele rosyjskiej Dumy odwiedzają Pjongjang. Delegacja Liberalno-Demokratycznej Partii Rosji (LDPR), na czele której stanął Anton Morozow, odbyła oficjalną wizytę do Pjongjangu. Rosyjska delegacja spotkała się z przewodniczącym Prezydium Najwyższego Zgromadzenia Ludowego Kim Yong-namem, dyrektorem Departamentu Spraw Zagranicznych Komitetu Centralnego Partii Pracy Korei Ri Su-yongiem oraz wiceministrem spraw zagranicznych Han Song-ryolem. Podczas spotkań omówiono szereg spraw związanych z rosyjsko-północnokoreańską współpracą, w których mogą uczestniczyć odpowiednie komitety Dumy. Jednym z zagadnień było zwiększenie liczby studentów z Korei Północnej podejmujących naukę na rosyjskich uczelniach czy pomoc finansowa dla Centrum Języka Rosyjskiego w Instytucie Języków Obcych w Pjongjangu. Według doniesień prasy delegacja rosyjska zapoznała się także z północnokoreańskimi planami dotyczącymi przeprowadzenia kolejnego testu rakiety o dalekim zasięgu.

10 października: w Mińsku zostaje zorganizowany koncert tradycyjnej koreańskiej muzyki z okazji 25. rocznicy ustanowienia stosunków dyplomatycznych z Republiką Korei. Fundacja Korei po raz pierwszy

zorganizowała na Białorusi koncert muzyki tradycyjnej. Wydarzenie odbyło się w Pałacu Republiki w Mińsku i miało na celu promocję wymiany kulturowej między Koreą Południową i Białorusią. Organizatorzy koncertu podkreślili, że wydarzenie to miało także pomóc obywatelom Białorusi lepiej poznać inne oblicze koreańskiej kultury niż to promowane przez kulturę popularną.

10 października: południowokoreański ambasador na Ukrainie Lee Yang-gu uczestniczy w konferencji na temat studiów koreańskich. Z okazji 20. rocznicy ustanowienia Wydziału Koreańskiej Literatury na Narodowym Uniwersytecie Kijowskim zorganizowano konferencję na temat obecnego stanu i perspektyw rozwoju studiów koreańskich na Ukrainie. W wydarzeniu wzięli udział eksperci z Korei i Ukrainy. Podczas konferencji został zaprezentowany m.in.: plan promocji studiów koreańskich oraz nauczania przedmiotów z dziedziny humanistyki przy wykorzystaniu technologii cyfrowych. Ambasador Lee Yang-gu wygłosił natomiast wykład na temat osiągnięć obustronnej współpracy w zakresie edukacji oraz możliwości współpracy w tym sektorze w przyszłości.

11 października: białoruski wiceminister spraw zagranicznych Andrei Dapkiunas spotyka się z południowokoreańskim ambasadorem Kim Yong-ho. Podczas spotkania dyplomaci dyskutowali na temat politycznej i gospodarczej współpracy pomiędzy Koreą Południową i Białorusią. Zgodzono się także na kontynuowanie wymiany na wysokim szczeblu oraz zawarcie wzajemnych porozumień o zwolnieniu z obowiązku wizowego. Wiceminister spraw zagranicznych Dapkiunas uznał wsparcie Białorusi w sprawie członkostwa w WTO za jedno z bardziej znaczących osiągnięć wzajemnej współpracy.

12 października: w Pjongjangu obchodzona jest 69. rocznica ustanowienia relacji dyplomatycznych ze Związkiem Radzieckim. Rosyjska ambasada w Korei Północnej zorganizowała oficjalne przyjęcie z okazji 69. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między ZSRR i Koreą Północną. Wśród gości znaleźli się przedstawiciele północnokoreańskiego rządu, w tym wiceminister spraw zagranicznych Shin Hong-chol, wiceminister ds. relacji zewnętrznych Ri Kwang-gun, przewodniczący Stowarzyszenia Przyjaźni Rosyjsko-Północnokoreańskiej So Hwon, a także dyplomaci z Komitetu Centralnego, Ministerstwa Kultury oraz przedstawiciele wojska. Podczas ceremonii swoje przemówienia wygłosili rosyjski ambasador Aleksander Matsegora oraz Shin Hong-chol.

12 października: Korea Północna uznaje Krym za część terytorium rosyjskiego. Rosyjska ambasada w Korei Północnej opublikowała oświadczenie odnoszące się do niedawno opublikowanego przez północnokoreańskie wydawnictwo Scientific

Encyclopedia atlasu. W publikacji tej Krym oraz część Wysp Kurylskich, uznawanych przez Japonię za Terytoria Północne, zostały oznaczone jako przynależące do terytorium Rosji. Ponadto w tym atlasie cały Półwysep Koreański został opisany jako Korea Północna. W oświadczeniu ambasady rosyjskiej można przeczytać, że północnokoreańskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyjaśniło stronie rosyjskiej powody takiego oznaczenia Krymu. Strona północnokoreańska uznała wyniki przeprowadzonego na Krymie referendum za legalne i w pełni zgodne z międzynarodowymi normami prawnymi. Swoje stanowisko Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna zaznaczała już w 2014 roku podczas głosowania w ONZ, będąc za uznaniem Krymu jako integralnej części Federacji Rosyjskiej. Ukraina sprzeciwiła się takiemu stanowisku.

13 października: nowy ukraiński ambasador w Korei Południowej składa listy uwierzytelniające. Nowy ukraiński ambasador Aleksander Gorin wręczył listy uwierzytelniające szefowi Protokołu Dyplomatycznego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Lee Wook-heonowi. Wiceminister Lee pogratulował nowemu ambasadorowi Ukrainy rozpoczęcia misji dyplomatycznej w Republice Korei, wyrażając nadzieję na owocną współpracę. Obie strony wymieniły także poglądy na temat perspektyw przyszłego rozwoju ukraińsko-południowokoreańskich relacji.

14-18 października: delegacje obu Korei na zgromadzeniu Unii Międzyparlamentarnej w Petersburgu. Strona rosyjska zaapelowała, aby przedstawiciele Korei Południowej i Północnej spotkali się przy okazji zgromadzenia Unii Międzyparlamentarnej. Nie doszło jednak do takiego spotkania, ponieważ strona północnokoreańska nie wyraziła gotowości do uczestniczenia w nim. Według doniesień, północnokoreańscy dyplomaci stwierdzili, że amerykańskie naciski oraz wspólne ćwiczenia wojskowe z Koreą Południową nie stwarzają warunków, w których możliwe byłyby bezpośrednie rozmowy między obiema Koreami.

16 października: prezydent Rosji Władimir Putin podpisuje dekret wprowadzający sankcje na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ z 2016 roku. Władimir Putin podpisał dekret nakładający na Koreę Północną sankcje, zgodnie z postanowieniami rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 30 listopada 2016 roku. Sankcje te zostały w zeszłym roku nałożone na Koreę Północną za przeprowadzenie próby jądrowej. Podpisany przez Putina dokument składa się z 40 stron i odnosi się także do rezolucji z 2007 roku. Na jego mocy ograniczona została współpraca w dziedzinie nauki i techniki jądrowej, maszyn lotniczych czy najnowszych technologii. Dekret dopuszcza jednak współpracę w wyżej wymienionych dziedzinach w przypadkach, w których nie przyczynia się ona do rozwoju północnokoreańskich programów zbrojeniowych. Dodatkowo,

północnokoreańskie okręty powiązane z programem nuklearnym nie będą mogły wpływać do rosyjskich portów, za wyjątkiem nagłych wypadków. Rosyjskie sankcje objęły również dostawy nowych helikopterów i statków do Korei Północnej. W tym samym czasie, w którym prezydent Putin podjął decyzję o podpisaniu dekretu, północnokoreańska delegacja była obecna na spotkaniu Unii Międzyparlamentarnej (IPU) w Petersburgu. Podczas swojego przemówienia na forum Unii, przedstawiciele Korei Północnej oskarżyli Stany Zjednoczone o „państwowy terrorizm”. W przemówieniu można było usłyszeć, że promowane przez Stany Zjednoczone sankcje wobec KRLD mają na celu zawieszenie północnokoreańskiego handlu i stwarzają zagrożenie dla przetrwania mieszkańców kraju.

17 października: ukraiński ambasador w Korei Południowej Aleksander Gorin uczestniczy w ceremonii otwarcia wystawy ADEX 2017. Aleksander Gorin był obecny na otwarciu Międzynarodowej Wystawy Lotnictwa i Uzbrojenia ADEX w Seulu. Podczas ceremonii otwarcia swoją mowę wygłosił prezydent Republiki Korei Moon Jae-in. Na wystawie obecna była także delegacja z ukraińskiego Ministerstwa Obrony Narodowej, która przybyła do Korei z wizytą roboczą. Wizyta została zorganizowana przez ukraińską ambasadę, która wspiera wzajemnie korzystną współpracę między przedsiębiorstwami lotniczymi z Ukrainy a centrami badawczymi i produkcyjnymi w Korei Południowej. ADEX jest największą wystawą tego typu w Azji Północno-Wschodniej.

17 października: delegacja rosyjska odwiedza Pjongjang. Delegacja pod przewodnictwem Wiktora Petrowa, przewodniczącego Stowarzyszenia Przyjaźni i Współpracy Kulturalnej Rosji i Korei Północnej odwiedziła ambasadę rosyjską w Pjongjangu. Ambasador Aleksander Matsegora przeprowadził z gośćmi dyskusję na temat relacji obydwu państw. Wiktor Petrow podczas spotkania opowiedział o pracach Stowarzyszenia w celu poprawy tradycyjnie przyjaznych więzi północnokoreańsko-rosyjskich. Władze w Pjongjangu zorganizowały dla delegacji bogaty program kulturalny, w tym złożenie kwiatów pod Pomnikiem Wyzwolenia.

19 października: białoruski ambasador Andrei Popkov uczestniczy w międzynarodowym forum południowokoreańskiej Narodowej Fundacji Badawczej. Forum Narodowej Fundacji Badawczej odbyło się pod hasłem strategii regionalnej współpracy w globalnej perspektywie. W trakcie forum białoruski ambasador spotkał się z prezydentem Narodowej Fundacji Badawczej Cho Moo-je, by omówić uczestnictwo Korei Południowej w ministerialnej konferencji na temat nauki i technologii organizowanej w ramach Inicjatywy Środkowoeuropejskiej w Mińsku. Ambasador rozmawiał także na temat realizacji wspólnych koreańsko-białoruskich projektów.

19 października: Ukraina oraz Korea Południowa planują zwiększyć wzajemny handel. Południowokoreański ambasador na Ukrainie Lee Yang-gu podczas konferencji prasowej oznajmił, że obroty handlu zagranicznego Korei z Ukrainą w tym roku powinny wynieść 800 milionów dolarów, a w przyszłym roku planowane jest ich zwiększenie do miliarda dolarów. Według danych podanych przez ambasadora Lee, obroty handlu między Koreą a Ukrainą w pierwszej połowie tego roku wzrosły o 20%. Ambasador wyraził także nadzieję, że ten trend wzrostowy utrzyma się. Jego zdaniem odbudowa ukraińskiej gospodarki skłania koreańskich inwestorów do zainteresowania się tym obszarem. Natomiast sekretarz stanu w ukraińskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych Andriy Zayats oświadczył, że obroty handlu zagranicznego Ukrainy z Koreą Południową w drugiej połowie tego roku powinny pozostać na tym samym poziomie, by na koniec roku osiągnąć sumę 810 milionów dolarów.

23 października: Koreańska Organizacja Turystyczna organizuje seminarium w Mińsku. Seminarium na temat turystyki w Korei Południowej zostało zorganizowane w Mińsku przez południowokoreańską ambasadę na Białorusi oraz moskiewski oddział Koreańskiej Organizacji Turystycznej. Hasłem przewodnim seminarium były igrzyska olimpijskie w Pjongczangu. Na otwarciu wydarzenia przemawiał południowokoreański ambasador Kim Yong-ho. Wyraził on nadzieję, że obecny system 5-dniowego zwolnienia wizowego zostanie rozszerzony, dzięki czemu więcej Koreańczyków zdecyduje się odwiedzić Białoruś. System ten obowiązuje od lutego tego roku.

23 października: rosyjski minister obrony Siergiej Szojgu sprzeciwia się ćwiczeniom wojskowym w pobliżu Półwyspu Koreańskiego. Podczas spotkania ministrów obrony krajów ASEAN (Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej) minister Szojgu zaprezentował stanowisko Rosji w kwestii wspólnych ćwiczeń wojskowych przeprowadzonych przez Stany Zjednoczone, Japonię i Koreę Południową. Ogromne manewry marynarek wojskowych miały na celu zmanifestowanie siły sojuszników w obliczu zagrożenia ze strony Korei Północnej. Minister zaznaczył, że choć strona rosyjska potępia północnokoreańskie testy rakietowe i jądrowe, sprzeciwia się także nadmiernej aktywności wojskowej niektórych państw regionu, która prowokuje reżim w Pjongjangu. Podczas spotkania minister Szojgu ponowił rosyjską propozycję, aby Stany Zjednoczone, Japonia i Korea Południowa zawiesiły wspólne manewry wojskowe w zamian za zakończenie przez Pjongjang rozwoju swoich programów zbrojeniowych. Rozwiązanie takie jest nazywane „podwójnym zamrożeniem” i jest popierane także przez Chiny.

24 października: Ukraina rozważa zwiększenie kontroli handlowej w obliczu działań Korei Północnej. W Kijowie odbyło się spotkanie amerykańsko-ukraińskiej grupy roboczej ds. nieprolifracji. Eksperti rozmawiali na temat zwiększenia kontroli strategicznego handlu na Ukrainie, aby przeciwdziałać rozwojowi programu nuklearnego i raketowego w Korei Północnej. Obie strony zgodziły się, że należy kłaść nacisk na efektywną implementację rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, czemu mają służyć środki kontroli handlu strategicznego. W sierpniu tego roku pojawiły się doniesienia, że szybki rozwój północnokoreańskiego programu raketowego może być spowodowany zakupem na czarnym rynku przez reżim silników raketowych pochodzących z ukraińskiej fabryki.

25 października: prezydent Moon Jae-in wręcza listy uwierzytelniające czterem nowym ambasadorom. W Błękitnym Domu odbyła się ceremonia wręczenia listów uwierzytelniających nowym ambasadorom, którzy mają pełnić misje dyplomatyczne w Waszyngtonie, Pekinie, Moskwie i Tokio. Są nimi kolejno ChoYoon-je, Noh Young-min, WooYoo-keun i Lee Su-hoon. Podczas ceremonii Moon Jae-in podkreślił, że dobre więzi z tymi czterema mocarstwami są obecnie ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej ze względu na rosnące zagrożenie ze strony Korei Północnej.

26 października: w rosyjskiej ambasadzie w Korei Północnej odbywa się ceremonia wręczenia nagród w konkursie języka rosyjskiego. W konkursie udział brali studenci północnokoreańskich uczelni, których kierunkiem nie jest filologia rosyjska. Była to 4. edycja konkursu przeprowadzanego przez Centrum Języka Rosyjskiego w Instytucie Języków Obcych w Pjongjangu. Współorganizatorami wydarzenia była rosyjska ambasada oraz Koreańska Komisja ds. Edukacji. Strona rosyjska podarowała zwycięzcom tablety oraz kosze upominkowe ze słodyczami, natomiast główną nagrodą był dwutygodniowy staż na Uniwersytecie Puszkina w Moskwie. Ambasada rosyjska oświadczyła, że przywiązuje dużą wagę do takich wydarzeń, gdyż są one odzwierciedleniem długiej tradycji przyjaznych stosunków pomiędzy obydwojma państwami.

26 października: Korea Południowa i Rosja świętują 30. rocznicę rozpoczęcia dwustronnej wymiany kulturowej. Z tej okazji w Seulu zorganizowano konferencję, na której przedstawiciele Korei Południowej i Rosji dyskutowali na temat 30 lat współpracy w dziedzinie kultury i sztuki. Omówiono także możliwości promocji dwustronnej wymiany kulturalnej oraz perspektyw jej rozwoju w przyszłości. Na wydarzeniu obecni byli przedstawiciele Koreańsko-Rosyjskiego Stowarzyszenia Sztuki i Kultury (KORACS) oraz rosyjskiej ambasady w Seulu, którzy współorganizowali konferencję wraz z Koreańskim Uniwersytetem Cybernetycznym (SCU). Wśród gości znaleźli się rosyjski specjalny przedstawiciel prezydenta ds.

zagranicznej współpracy kulturowej Mikhail Shvydkoi, koreański ambasador w Rosji Woo Yoo-geun, a także przedstawiciele Ministerstwa Kultury, Sportu i Turystyki.

27 października: rosyjski ambasador w Korei Północnej Aleksander Matsegora spotyka się z północnokoreańskimi dyplomatami ds. europejskich. Ambasador Matsegora spotkał się z nowo mianowanym dyrektorem Departamentu ds. Europejskich w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej Im Chon-ilem oraz z jego poprzednikiem Oh Son-ho. Podczas spotkania dyplomaci wymienili poglądy na temat obecnej sytuacji militarnej i politycznej na Półwyspie Koreańskim. Dyskutowano także na temat dwustronnych relacji północnokoreańsko-rosyjskich oraz planach na przyszłość.

KOMENTARZ

1. **W październiku druga japońska misja badawcza odwiedziła sporne obszary Wysp Kurylskich.** Japonia dąży do wdrożenia pięciu projektów gospodarczych na obszarze czterech spornych wysp. Prowadzona przez administrację Abe Shinzo polityka względem wysp jest uznawana w Japonii za sukces. Inaczej postrzega to strona rosyjska, która decyduje się na takie prowokacje, jak oświadczenie, że na obszarze Wysp Kurylskich powstanie nowa baza dla rosyjskiej marynarki. Niewielu Rosjan wierzy, że różnice w stanowiskach obu stron w tym sporze terytorialnym mogą być całkowicie pogodzone, a traktat pokojowy na warunkach japońskich podpisany. Moskwa uczestniczy w negocjacjach dotyczących kwestii spornych wysp ze względu na względy taktycznych, chcąc poprawić relacje polityczne z Japonią, co jest niezbędne dla współpracy gospodarczej. Japonia znajduje się w dużo gorszej pozycji. Jest mało prawdopodobne by w najbliższej przyszłości Japonia zaangażowała się w dwustronne projekty infrastrukturalne na dużą skalę w Rosji. Zrozumiała jest obawa, że takie projekty na dużą skalę nie byłyby dla Japonii rentowne na terenach prawnie kontrolowanych przez Rosję. Dodatkowo Tokio ograniczane jest sojuszem ze Stanami Zjednoczonymi i udziałem w antyrosyjskich sankcjach. Z drugiej strony, rozstrzygnięcie sporu terytorialnego pozostaje znaczącą kwestią polityczną w samej Japonii, dlatego Tokio będzie kontynuować wysiłki na rzecz utrzymania dobrych stosunków z Moskwą.

2. **Japonia i Ukraina zacieśniły współpracę w dziedzinie energii jądrowej.** Strona japońska chce przyczynić się do modernizacji Ukrainy. W październiku podpisane zostało memorandum o współpracy japońskiej firmy Toshiba Energy

Systems & Solutions i ukraińskim Energoatomem. Październik był też miesiącem wymiany kulturowej z okazji „roku Japonii” na Ukrainie. Ukraina i Japonia mają także współpracować w dziedzinie sportu, przygotowując się do igrzysk olimpijskich w Tokio w 2020 roku.

3. W październiku w rosyjskich mediach było głośno na temat doniesień ambasady Federacji Rosyjskiej w Korei Północnej na temat Krymu. Rosyjskie media donosiły, że Pjongjang zgodził się uznać przynależność Krymu do Federacji Rosyjskiej. Stanowisko Korei Północnej w tej sprawie miało potwierdzić opublikowanie atlasu, w którym Krym czy całe Wyspy Kurylskie oznaczono jako terytorium rosyjskie. Media ukraińskie oczywiście także musiały odnieść się do tej sprawy. Komunikat ambasady rosyjskiej został skrytykowany. W oświadczeniu można przeczytać, że strona rosyjska zwróciła się do Pjongjangu o wyjaśnienie, czemu w atlasie znalazły się takie informacje. Ukraina oskarżyła stronę rosyjską o udawanie zaskoczenia i podkreśliła, że doniesienia o uznaniu przez Pjongjang Krymu za integralną część Rosji nie są niczym nowym. Już od 2014 roku Korea Północna podkreślała swoje poparcie dla aneksji Krymu. W marcu na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego ONZ głosowano nad uznaniem legalności przeprowadzonego na Krymie referendum secesjonistycznego. Korea Północna znalazła się wtedy wśród 11 państw, które poparły referendum. W tym samym roku północnokoreańskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało rosyjską agencję informacyjną TASS o uznaniu aneksji Krymu przez Rosję za „w pełni usprawiedliwione”. Przy tamtej okazji Pjongajng przypomniał o przyjaznych relacjach łączących oba państwa. Nic dziwnego, że i w tym roku odizolowana od świata poprzez sankcje ONZ Korea Północna chce podkreślać dobre relacje ze stroną rosyjską. Gdy Chiny powoli odwracają się od Pjongjangu, reżim Kim Jong-una za wszelką cenę musi utrzymać współpracę z Rosją. Przypomnienie światu, że Pjongajng uznaje sporne terytoria takie jak Krym i Wyspy Kurylskie za integralną część Rosji było manifestacją tych przyjaznych stosunków.

4. Rosja w październiku ponowiła propozycję „podwójnego zamrożenia” jako rozwiązania kryzysu koreańskiego. Na początku listopada amerykański prezydent Donald Trump ma rozpocząć swoją wizytę w Azji od Japonii i Korei Południowej. Przed tym wydarzeniem sojusznicy zdecydowali się przeprowadzić manewry wojskowe na Morzu Żółtym oraz Morzu Japońskim, by zmanifestować swoją siłę. Według strony południowokoreańskiej, manewry miały na celu lepsze skoordynowanie współpracy marynarek trzech państw i ich zdolności wykrywania oraz śledzenia potencjalnego zagrożenia rakietowego ze strony Korei Północnej.

Natomiast Pjongjang uznał taką aktywność wojskową za „próbę wojny”. W tym miesiącu w wywiadzie dla rosyjskiej agencji prasowej TASS, północnokoreański minister spraw zagranicznych Ri Yong-ho podkreślił, że dopóki polityka Stanów Zjednoczonych, oparta na wywieraniu nacisku na Koreę Północną nie zmieni się, dopóty nie ma miejsca na negocjacje w sprawie zamrożenia programu zbrojeń jądrowych. W tej sytuacji Rosja ponowiła propozycję „podwójnego zamrożenia” podczas spotkania ministrów obrony państw ASEAN. Według stanowiska rosyjskiego zarówno Korea Północna, jak i Stany Zjednoczone i ich sojusznicy muszą pójść na ustępstwa, aby rozwiązać kryzys koreański. Rosyjski minister obrony wyraził przekonanie, że plan działania oparty na inicjatywach rosyjskich i chińskich powinien stać się fundamentem politycznych i dyplomatycznych mechanizmów mających na celu rozwiązanie problemu północnokoreańskich zbrojeń. Tym samym Rosja podkreśliła, że rozwiązanie kryzysu koreańskiego nie jest możliwe bez udziału Chin i Federacji Rosyjskiej. Co więcej, państwa te powinny pełnić funkcje liderów, gdyż polityka nacisku i gróźb pod przywództwem Stanów Zjednoczonych do tej pory nie sprawdziła się, a jedynie doprowadziła do zwiększenia napięcia na Półwyspie Koreańskim.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI– Październik 2017 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE
ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl